

18. JUUNI 2015

HELLIS TAMM

Hellis Tammel on täna väga ilus tähtpäev, $2 * 5^2$.

Hellis on meie instituudis tuntud kõige enam vist tagasihoidlikkuse, korralikkuse ja rahuarmastavuse tüüpi vooruste poolest. Võiks öelda, et sellise märkamatusse poolest parimas mõttes, mis lihtsalt ei saa jääda kellelegi märkamata!

Seda head kiirates on ta Helsingist meie juurde tulnuna kümne aasta vältel suure püsivusega aretanud automaaditeooriat. See on arvutiteaduse väga klassikaline ja elegantne osa, mille uurimisobjektiks on tegelike arvutite äärmiselt lihtne, ent nende piiratust täpselt tabav arvutusmudel - lõplikud automaadid. Hoolimata asjatundjate poolt sellesse teoriasse panustatud tööst ei ole see tänaseks sugugi valmis ja lõpetatud. Vastupidi, automaatide õpetus elab uue hingamise ajajärgus, mil sootuks uued vaatenurgad on pildile toonud rea uusi ideid.

Tore on, et Hellis on selle arengu sees ning lausa keset seda. Viimasel viiel aastal on Hellis koostööd teinud automaaditeooria ühe alustaja Janusz (John) Brzozowskiga Waterloost Ontarios. Tulemuseks on uus liik kanoonilisi lõplikke automaate. Brzozowski-Tamme nn atom-aadid on võimaldanud klassikalisi konstruktsioone ja teoreeme üle vaadata ja teisiti rekonstrueerida ning see on avanud perspektiive varasematest erinevateks üldistusteks.

Kaasaegse teadlase tööpäeva tungib meeletu agressiivsusega kõikvõimalik pseudo, mida välised otsustajad peavad oluliseks või lausa ainutähtsaks. Isiklikult tunnen end viimastel aastatel öhtutunnil kontorist lahkudes sageli säärase vaimse mustusega määritud, et on lausa füüsiline vajadus end veega üle uhada, mida aga saadab terav adumus, et ükski kogus kuupmeetreid ei oleks piisav.

Millegipärast arvan, et Hellisel seda muret pole. Sest ta on meie töös hea osa ära valinud. Ning õigesti on teinud. Kadestamisväärset õigesti!

Tähtpäevaks soovin, et Hellis saab jätkuvalt viljakalt toimetada just seda tööd, milleks ta on end hoolega koolitanud ja mida ta hästi oskab. Rõõmuks talle endale ning kolleegidele kodus ja kaugemal, aga ka igale pealtvaatajale, kelle jaoks abstraktsetes arvutusmudelites ja muus seesuguses on varjul töde ja ilu.

Päevselge on, et ignorantsele paralleelsele universumile on väga-väga tarvis. Ning et ainult akadeemiliselt vabad isiksused saavad seda ehitada. Ma olen tänulik, kui nad ei väsi.

Kolleegide nimel palju õnne!

Tarmo Uustalu

